

Зорница Маркова

ДЪРЖАВАТА КТБ

София, 2017

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

- © Зорница Маркова, автор, 2017
- © Николай Стоянов, Татьяна Пунчева-Василева,
Росен Босев, Илин Станев, Ани Коджаиванова,
Десислава Лещарска, Олга Димитрова, съавтори, 2017
- © Юлия Лазарова, Надежда Чипева, Велко Ангелов,
Анелия Николова, Красимир Юскеселиев, снимки, 2017
- © Мадлен Начева, оформление на корицата, 2017
- © Кирил Златков, илюстрация, 2017
- © Издателство „Изток-Запад“, 2017

ISBN 978-619-01-0094-2

з о р н и ц а   м а р к о в а

ДЪРЖАВАТА КТБ

Съавтори

*Николай Стоянов, Татяна Пунчева-Василева,
Росен Босев, Илин Станев, Ани Коджаиванова,
Десислава Лещарска, Олга Димитрова*

Редактор

Ива Рудникова

Донори и партньори:

Фондация „Америка за България“
Форум за международен диалог „Бруно Крайски“
Балкански тръст за демокрация
Европейска инициатива за стабилност
Център за либерални стратегии
Програма „Достъп до информация“
Асоциация „Прозрачност без граници“

Изявленията и мненията, изразени в книгата,
не отразяват непременно вижданията
на донорите и партньорите.

Съдържание

ОТ РЕДАКТОРА / 13

РЕЗЮМЕ / 15

НАРЪЧНИК ЗА ЧЕТЕНЕ: КАКВО ЩЕ НАМЕРИТЕ
В НАШЕТО РАЗСЛЕДВАНЕ / 21

1.

ПРЕДИСТОРИЯТА / 23

КАКВО СЕ СЛУЧВА В БАНКОВАТА СИСТЕМА В БЪЛГАРИЯ ПРЕДИ КТБ	25
По пътя към банковата криза	26
Масово затваряне на банки.....	29
ПЧБ – банката на силните, близка до властта	32
Банките на бизнесгрупировките, или държава в държавата	35
След кризата – смяна на играчите.....	37
НОВО НАЧАЛО ЗА МАЛКАТА БАНКА КТБ	39
Продажбата.....	40
БНБ с вързани ръце	44
КОЙ Е ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ	45

2.

КТБ ПРИ НДСВ / 49

ПЪРВИТЕ ГОДИНИ НА КТБ СЪВПАДАТ С НАЧАЛОТО НА МАНДАТА НА НДСВ	51
Излизане на светло.....	52

Първи „гълги пари“	52
Срещата на Василев с Пеевски	53

ПЪРВИ ПРИЗНАЦИ НА ПРОТЕКЦИИ	55
„Универсиада“ – подарък от Лучано	55
Земята под залата	57
Връзката на „Велдер БГ“ и КТБ	59
Сграда в центъра на София	60

3.

КТБ ПРИ ТРОЙНАТА КОАЛИЦИЯ – МОДЕЛЪТ СЕ ЗАРАЖДА / 63

КОЙ Е ДЕЛЯН ПЕЕВСКИ	66
Талантливият г-н Пеевски	68

КОНЦЕНТРАЦИЯТА НА ДЪРЖАВНИТЕ ПАРИ	69
От самото начало	70
Големият скок	71
Наследството на Тройната коалиция	72
Най-апетитните ресурси	73
Повдигането на завесата	75
По времето на ГЕРБ	77
Закъснелите правила	81

ДЪРЖАВЕН РЕЗЕРВ ЗА ЛИЧНО ПОЛЗВАНЕ	82
Подмяна на жито	83
Ремонт на складовите бази	85

МЕДИЙНА ИМПЕРИЯ	87
Медиите са ни скъпи	88
Първият флирт	89
И решителната крачка	90
Вестник след вестник	91
Момент на разграничаване	92
Моделът на финансиране	93
„Искате ли да направите вестник?“	94
Да си купиш редакционна политика	96
От печата към телевизията	97
Медиите на КТБ без КТБ	100

ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА –	
МЕДИЙНАТА ИМПЕРИЯ ПРОДЪЛЖАВА ДА РАСТЕ	102
След вестниците идва ефирът	103
Изкупуването на антените	103
Държавата в услуга	104

Разчистване на терена.....	105
За връзката на КТБ с антените.....	106
Наред са мултиплексите.....	108
Европа този път не спл.....	110
ПОЛИТИЧЕСКИ ПРИЯТЕЛСТВА.....	112
Нагласената дигитализация.....	114
ОМАНЦИТЕ В КТБ	118
Сделката.....	118
Омански връзки и български представители.....	119
Кой стои зад банката.....	121
Преди и след краха на КТБ.....	123
ИМОТНАТА АФЕРА С ДАЊЧНИТЕ.....	125
Опит за подарък.....	126
Сделката с ГЕРБ.....	128
КАТАРЗИСЪТ НА ПЕЕВСКИТЕ МЕДИИ СЛЕД ИЗБОРИТЕ ПРЕЗ 2009 Г.....	129
Опорни точки.....	130
Кризата с боклука.....	131
Мафиотски връзки.....	132
„Нещо като Бойко, нещо като нищо“.....	133
Интензивен PR.....	133
Борисов премиер, премиер.....	134

4.

КТБ ПРИ ГЕРБ / 137

АКТИВНО ТРУПАНЕ НА АКТИВИ.....	140
Прохождането.....	140
Най-силните години.....	142
Без конкуренция.....	143
ПИРАМИДА ОТ КРЪПКИ.....	145
Разпореждания отгоре и творческо изпълнение.....	147
Разни хора, разни адреси.....	148
Бързина за сметка на качество.....	151
Тезата на Василев.....	153
КЛЮЧОВИ СДЕЛКИ – БТК	155
Как се стига до сделката?.....	155
Лична сделка.....	157
Рефинансирането на дълга и осребряването за кредиторите.....	158
БТК и Спас Русев.....	159

КЛЮЧОВИ СДЕЛКИ – „БУЛГАРТАБАК“	162
Изводът.....	162
Как се стигна до тук: заготовката	164
Мълчанието на политическите „агнета“	166
И ясният победител	167
Разпределението на силите	170
Подаръци от държавата	172
Повдигането на завесата	174
Откъс от интервюто	175
Използвана и продадена	178
РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО –	
МЕДИЙНАТА ИМПЕРИЯ ПРОДЪЛЖАВА ДА РАСТЕ	178
Ролята на „Карне М“ и „ВИП Профъртиз“	179
Контрол и натиск.....	181
Широко затворените очи на КЗК	182
ПРЕВЗЕМАНЕ С ЛОСТОВЕТЕ НА ДЪРЖАВАТА	184
ДЪРЖАВНИЯТ ПОДАРЪК „ЮРИЙ ГАГАРИН“	184
Защо точно „Юрий Гагарин“	185
Законодателно вмешателство	186
Фактическото превземане	187
Последен подарък от държавата	188
КАЗУСЪТ „24 ЧАСА“ И „ТРУД“	189
Прегисторията.....	190
Медии и прокуратура за лична употреба	191
И след натиска – продажба.....	193
НАТИСК В ЗАСТРАХОВАНЕТО	196
С вестник можеш да убиеш и застраховател	196
Победата оправдава всички средства	198
ПОЛИТИКАТА – „ДВА КЛАНА“ В ДЕЙСТВИЕ	201
Уж опоненти, ГЕРБ и ДПС се обединяват на ниво законодателство, когато трябва да обслужват интересите на Пеевски и компания.....	201
„Булгартабак“ за точно определен купувач	202
Как държавата подгаря чужд бизнес на „Булгартабак“	204
Превземане на вътрешния пазар с подкрепата на властта.....	206
(Без)опасни политически договорки	208
РЕГУЛАТОРИТЕ – ИЗЦЯЛО В ПОМОЩ НА МОДЕЛА	210
През годините КРС и КЗК системно подпомагат сделки около Василев-Пеевски, БНБ мълчи	210
Цифровизацията	210
Подготовката	211

Чест гост.....	213
КЗК – един много важен регулатор.....	214
„Не знам, не чух, не видях“.....	216
Признаци на зависимост.....	219
ПРИЯТЕЛЯТ ОТ БНБ	221
Искров свален, Искров избран.....	222
Оставка със закъснител.....	223
Изборът на Гунев – Вътрешен човек.....	224
Претендентът и изненадата.....	225
ОНАГЛЕДЕНО МЪЛЧАНИЕ НА БНБ.....	227
Свързаните фирми.....	228
Инспекторите и банката.....	230
Уловените концентрации.....	231
ЛИПСАТА НА КФН ПО КАСУЗА КТБ.....	233
Почтеност ала Маврогиев.....	233
Вината на КФН за КТБ.....	234
Опитът за продажба на „Доверие“.....	235
Придобиването на „Петрол“.....	236
Конфликтът в КФН и беззъбата реакция при „Булгартабак“.....	239
Какво още е можела да види КФН?.....	241
ПРАВОСЪДИЕ ЗА ЛИЧНИ НУЖДИ.....	241
Познати съдии и прокурори.....	243
Съдът – кредити и, разбира се, депозити.....	247
ФАЛИШИФИКЦИЯТА „КОСТИНБРОД“.....	249
На първа линия... Бареков.....	250
Малко закон, много шоу.....	251
И признанието – няма фалшиви бюлетини.....	252
Какво става всъщност.....	254
ПОЛИТИЧЕСКИЯТ ПРОЕКТ НА ВАСИЛЕВ.....	256
„Към другата препуска“.....	256
Откъде са парите?.....	258
Да спасим имотите.....	259

5.

ПРЕДИ, ПО ВРЕМЕ НА ОРЕШАРСКИ И СЛЕД ТОВА / 263

ПОЛИТИЧЕСКИТЕ КАТАКЛИЗМИ	
2012–2014 Г. И ЕДНА БАНКА ПО-МАЛКО	265
ПОЛИТИЧЕСКА ТУРБУЛЕНЦИЯ.....	266

Пеевски си взема гържавата	271
Връзката с КТБ	273
СТРОИТЕЛНИЯТ БИЗНЕС НА ПЕЕВСКИ – ПРИМЕР КАК СЕ „ПРЕВЗЕМА“ ДЪРЖАВАТА	275
Цифрите	276
Предисторията	277
По времето на ГЕРБ	278
Най-силният период	280
След фалита на КТБ	282
ЕНЕРГЕТИКАТА – ГОЛЕМИЯТ ПРИОРИТЕТ ЗА КТБ	286
Първи стъпки в енергетиката	287
Няколко скока към монопола	291
Многоръката КТБ	296
ТЕЦ „Василев&Пеевски – 2“	297
На върха на мощта	302
Предизвестеният край – „Южен поток“	308
Големият въпрос	309
ГОЛЕМИЯТ ФИНАЛ – „ЮЖЕН ПОТОК“	309
Хронологията на събитията	310
Предварително нагласено	312
Изолираната банка	314
ЛИЦЕТО НА ПОЛИТИЧЕСКАТА КОРУПЦИЯ	315
Предисторията на една кореспонденция	317
Предложенията на Василев	317
Опит за сделка	321
Политическа корупция – доказателствата	321
ПОЛИТИЧЕСКАТА КОРУПЦИЯ – 2	324
Връзката с Пеевски	324
СДЕЛКА С ВЛАСТТА	328
„Дунарит“	329
Връзката между „МДМ Линкс“ (Мирослав Миленов) и „Кей Ти Ес Инвест“ (Александър Сталийски, според Василев)	331
„Авионамс“	332
Фирмите около TV7	335
Парите от телевизията	337
КОТАРАЦИ, ТИГРИ И ДРУГИ ОБЩЕСТВЕНИ ЖИВОТНИ	338
АТАКАТА СРЕЩУ БАНКАТА	343
Впрегнатите институции	344
Предупредени депозанти?	346

КАК ВЕСТНИЦИТЕ НА ПЕЕВСКИ	
ПОМОГНАХА ДА БЪДЕ УБИТА КТБ	349
„Мистър Икономика“	350
Сатанизирането	351
Началото на края на КТБ.....	352
Опашките и предизвестеният край.....	354
АКТИВИТЕ НА КТБ – ПРЕРАЗПРЕДЕЛЯНЕТО.....	356
КТБ без БТК.....	358
Битката за „Дунарит“.....	360
Разграбване на имоти	362
По линия на цесииите.....	364
Цесииите на Пеевски.....	365
Цесииите на Сталийски	366
Брокерите на цесии	367
Превзета отвътре.....	369
Слаб резултат.....	370
КОЛКО НИ СТРУВА КТБ.....	371
Прекият разход.....	372
Банковият квазиганък	373
Грехът на високите лихви	374
ЖИВОТ СЛЕД СМЪРТТА.....	375
Съмнителни промени	
във фонда за гарантиране на влоговете.....	377
Нагласени синдици	378
БНБ не се чувства виновна.....	381
Мегаразследване – мегашоу.....	384
Политическа безотговорност	386
В търсене на вината	387
Защитната теза.....	389
Моделът е жив и след КТБ.....	391

ПРИЛОЖЕНИЯ / 393

ИНТЕРВЮ С ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ.....	395
КОРЕСПОНДЕНЦИЯ	421

ПОКАЗАЛЕЦ / 428

Към момента, в който историческото дело за фалита на КТБ беше внесено в съда (20 юли 2017 г.), тази книга отдавна беше „затворена“ – написана, редактирана и предадена за печат. Затова и детайлите, които станаха ясни, покрай внесения в съда обвинителен акт, не са отразени тук. Това обаче не отнема от актуалността на съдържанието, напротив.

Както се разбира от резюмето на прокуратурата, което съпътства 15-те хиляди страници обвинения, главният обвинен е Цветан Василев като ръководител на организирана престъпна група, в която влизат още 17 банкери и финансисти. Сред обвиняемите няма нито едно политическо лице или ръководител на институция, които да поемат отговорността за изчезването на над 4 млрд. лв., потънали с КТБ.

В хода на нашето разследване ние събрахме и анализирахме достатъчно информация, която показва, че отговорността би трябвало да се търси в един по-широк кръг от потенциални виновници за фалита на четвъртата по големина банка в България. „Моделът КТБ“ не би могъл да съществува, ако не беше подкрепян години наред на държавно ниво – от ръководители на регулаторни органи, партии, министерства. Тяхното отсъствие от списъка на изобличените показва, че разследващите действат избирателно, а моделът е още жив. Моделът, който и до днес си има държава.

ОТ РЕДАКТОРА

Д „Държавата КТБ“ е плод на двегодишно разследване, направено от шестима журналисти (без да се брои бебето на основната авторка Зорница Маркова, родено в разгара на работата по проекта), част от които следят и отразяват темата още от 2008–2009 г.

Разследването проследява историята на Корпоративна търговска банка (КТБ) хронологично, от самото ѝ създаване до края. Това е историята и на най-големия банков фалит в България.

Подготвителната и същинската работа по проекта KTBfiles включва повече от 250 проведени срещи с различни източници, приблизително 30 000 страници анализирани документи (доклади, договори, кореспонденция, списъци, регистри, отчети), над 1000 телефонни обаждания и десетки разпратени писма за достъп.

През януари 2016 г. беше пуснат сайтът www.ktbfiles.com. В него се появиха няколко важни неща:

- Пълна хронология на събитията от създаването на КТБ през 1994 г. до затварянето на банката през 2014 г., а и след това – до края на 2016 г.
- „Радар“ – специален инструмент, който сканира медийното пространство всеки ден и качва онлайн материалите по темата.
- Секция с документи, свързани с КТБ.

Няколко месеца по-късно на сайта беше представен подпроектът „КТБ Топ 100“ – цялостен анализ, базиран на до-

кументи на стоте най-големи кредитополучатели на банката (или над 80% от кредитното портфолио), който показва колко пари са получили тези дружества, за какво са ги използвали, какво е актуалното състояние на фирмите и на активите, придобивани с парите от банката. „КТБ Топ 100“ до голяма степен отговаря на въпроса: „Къде са парите“.

В хода на разследването лично, през адвокати или пресслужби бяха изпратени десетки покани за разговор до ключови участници в описаните събития. Много от тях, в това число Делян Пеевски, Бойко Борисов, Ахмед Доган, Пламен Орешарски, отказаха да говорят и да осигурят своята гледна точка.

В края на август 2016 г., след немалко опити и две предварителни посещения в Белград, КТВfiles най-накрая успя да получи интервю от Цветан Василев, което беше публикувано на сайта в пълния му вид. Ценното в това интервю (виж приложението) е, че за първи път проговаря вътрешен човек. Интервюто съдържа непроизнасяни на глас до този момент факти и взривоопасни твърдения, които прокуратурата би трябвало да провери – другото би било съучастие.

Книгата беше готова в края на 2016 г., като техническата работа по нея отне близо половин година. Освен ядрото от разследващи журналисти, целият екип – репортери, адвокати, технически лица, създали сайта, и други, наброява около 30 души. Всички те заслужават признание за приноса и смелостта си. А техният труд не цели нищо друго, освен да предизвика реакция – обществена и институционална.

„Държавата КТБ“ е пример за Spotlight журналистика, но за разлика от предмета на разследването на The Boston Globe, изнасилена тук е държавата.

Дълбоката корупционна обвързаност на политици, институции, регулатори, медии е вече доказана. Както се очаква от всяко професионално независимо журналистическо разследване, и това отговаря не само на въпроса #КОЙ, но и на въпросите как, защо и най-вече какво следва, ако спрем да питаме и заживеем трайно с гражданската умора и цинизма.

РЕЗЮМЕ

Л Луксозен хотел във Велинград. Едър млад мъж наема стая. Не е сам – води свита от помощници. Отпред е паркиран микробус със затъмнени стъкла. В следващите няколко дни гостите на хотела наблюдават повтаряща се сцена: мъжът е често посещаван от различни хора. След кратък разговор с него всеки един от посетителите минава през микробуса и без много суетене получава торба. С пари. Някои от торбите са по-малки, други – по-обемисти. Мъжете нарават торбите и тръгват натам, откъдето са дошли.

Малко след тази случка се провеждат избори. Хората с торбите са от регионалните структури на Движението за права и свободи (ДПС). Произходът на парите може само да се предполага.

Тази история е действителна, разказана от наши източници, преки свидетели на събитията. Тя не е просто картина на политическата корупция в България, и то на съвсем битово ниво – едни торби с пари отиват безотчетно в ръцете на едни хора, предназначени за други хора. Сцената е символ на порочен, олигархичен модел, изграждан години наред. Той изглежда така: частните интереси на група хора се съюзяват и за тяхното задоволяване се използва обществен ресурс. За целта трябва да бъдат завладени всички ключови инструменти и механизми, които в една демократична държава би трябвало да противодействат на неспазването на правилата и злоупотребите.

Постепенно „лошите“ успяват. Това включва безскрупулен контрол над медийната среда, правосъдната система, служби-

те за сигурност, регулаторните органи и цели държавни институции, както и използването им като средство за натиск, изнудване и правене на пари.

Моделът е свързан с една банка, която в началото е малка и невзрачна, но постепенно започва да расте, да привлича политическа подкрепа и държавен ресурс, благодарение на които расте още повече. През годините тя създава около себе си аморфен конгломерат от официални и прикрити владения – бизнес структури, медии, производство и активи за милиарди, разрастването на които изисква още повече ресурс и политическа подкрепа.

В основата на модела стои тандемът на един банкер (Цветан Василев) и една хибридна фигура, кръстоска между политик, магистрат, собственик на бизнес, медиен магнат (Делян Пеевски). И двамата са проводник на скрит политически интерес. Едната съставна част на този тандем осигурява финансирането и има задачата да увеличава спираловидно бизнеса, другата съставна част осигурява държавната подкрепа, която трябва да го поддържа. В резултат всички се възползват от Модела „КТБ“.

Моделът не се свежда само до дейността на банката. Същността му обхваща много повече нива. С ресурса на банката се придобиват активи отвъд правилата и законите; регулаторните органи си затварят очите за едни или форсират други решения в негова услуга; партийни фигури прокарват лобистки закони или опъват широк политически чадър; държавни структури пренасочват ресурс за придобиването на още активи и влияние. Колелото се върти постоянно.

Механизмите на корупция са различни – финансови стимули, натиск с компромати и чувствителна информация, заплахи със съдебни дела от страна на служби и прокуратура.

Моделът се заражда в първите години на банката (след 2000 г.), когато се оформят първите политически приятелства, и достига върховата си точка по времето на правителството на Пламен Орешарски, наричано още „правителството на КТБ“. През годините моделът се разгръща благодарение на подкрепата на няколко поредни управления. В основата му са Делян Пеевски и Цветан Василев, но около тях непрекъснато кръжат различни ключови фигури според силните на деня.

При смяна на властта тандемът сменя партньорите си, но запазва механизмите.

През 2014 г. този модел се разклати. Техническата причина беше разделянето на двете му носещи части – banker и политик-инвеститор-собственик. По-дълбоката причина е, че подобни формирания, които не стъпват на ясни пазарни и законови правила, а на злоупотреби и неправомерен контрол, на задкулисни решения и машинации, във времето се оказват неустойчиви и се саморазрушават. Или поне сменят формата си на функциониране.

В конкретния случай става въпрос по-скоро за второто. Тандемът се разпадна, след като едната му половина нападна другата, разоръжи я, постави я в изолация и превзе голяма част от взаимно придобитите активи. Събори и банката. Всичко това се случи пред широко затворените очи на регулатори, държавно управление и правораздаване. Дори частично с тяхно участие. Като резултат механизмите на този модел не бяха унищожени, а само преминаха от една форма в друга и от едни ръце в други. Налице са всички индикации, че моделът продължава да съществува и до днес, но част от играчите са сменени. Делян Пеевски продължава да е депутат, който след краткотрайно изсветляване отново твърди, че се оттегля от бизнеса, а Цветан Василев е в Белград и чака екстрадиция по обвинение, че е ръководил организирана престъпна група.

Както и да се наричат лицата, структурите или инструментите на този порочен модел, той безпрецедентно показва как функционира една „захваната държава“. Той не би съществувал, ако държавата не беше в „захват“, при който общественият интерес е загърбен за сметка само и единствено на частния.

В „захванатата“ държава правилата се коват така, че да са удобни на частния интерес, законите (ако случайно не вършат работа на частния интерес) се потъпкват без реакция на институциите, накратко, средата се изражда. В конкретния случай, наред с всичко останало, грубо е погазено банковото законодателство. По природа банките са най-ниско рисковият инвеститор в икономиката, те финансират само най-сигурната част на бизнеса. Моделът „КТБ“ преобърна тази представа надолу с главата, превръщайки четвъртата по големина банка в България с активи от 7,3 млрд лв. във високо рисков инвес-

тиционен фонд. А регулаторите мълчат, защото или са назначени от, или са подчинени на същия този модел.

Целта на проекта KTBfiles е да покаже генезиса на модела и как той се разду до мащаби, които притиснаха до стената всички ключови държавни институции. Изследваме обстоятелствата, които направиха възможно съществуването на този модел, както и механизмите за неговото изкореняване. Това прави проекта KTBfiles много по-всеобхватен, многопластов и важен от хронологията на един банков фалит, бил той и най-големият в българската история.

Моделът има силно изразено политическо и институционално лице. Той се материализира благодарение на конкретни фигури, които (без)действат в негов интерес. Това не са анонимни чиновници, а ръководители на ключови институции, регулатори, които години наред заемат постовете си и работят в негова услуга. В разследването в най-големи подробности са разкрити техните връзки, зависимости и решения, изиграли съществена роля за банката и бизнесите, захранвани от нея.

Тук само за пример ще споменем ролята на ръководителите на важните регулатори като Българска народна банка (БНБ), Комисия за регулиране на съобщенията (КРС) и Комисия за защита на конкуренцията (КЗК). И трите институции в даден момент действат в интерес на проекти, свързани пряко или косвено с КТБ. БНБ системно си затваря очите пред кредитирането на лица, свързани с банката; КРС провежда процеса на дигитализация на телевизионния ефир по вкуса и в услуга на компании, свързани с банката; КЗК традиционно взема решения, които са в интерес на фирми, отново от обкръжението на финансовата институция. Това поведение има своята цена – политическа корупция. И трите регулатора се оглавяват от несменяеми фигури, които са имали отношения с КТБ, надхвърлящи служебните им задължения. Те, както и конкретни „ятаци“, са проводниците на политическия и институционален чадър, направил възможно съществуването на модела.

Фактите показват, че в продължение на години от КТБ тече финансиране към политически сили (например ДПС) или към конкретни имена от най-близкото обкръжение на упра-

вляващите. Подобно срastване на частните с публичните отношения затяга още по-силно захвата на държавата.

Като главни действащи лица в това разследване поканихме на среща Делян Пеевски и Цветан Василев. Поканата до Пеевски изпратихме чрез неговия адвокат Александър Ангелов. Въпреки неколкократно опити не получихме отговор. След много настояване Цветан Василев все пак се съгласи на интервю, което беше направено в края на август 2016 г. в Белград.

В процеса на работа непрекъснато търсехме за официален коментар или за среща всички, които по един или друг начин са засегнати и биха имали да кажат нещо по темата КТБ. Бойко Борисов, Ахмед Доган, Делян Пеевски, наред с много други, отклониха поканата ни с мълчание. Пламен Орешарски също не отговори на зададените от нас въпроси, а привидя проекта като част от заговор срещу него. (Изпращането на официални въпроси до него съвпадна с кандидатпрезидентската му кампания, в която беше подкрепен от ДПС).